UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Præscriptione xxx. vel xl. ann.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

Quibus non obiicitur longi temporis preſcriptio. Rub. XXXV.

LEX I.

TEmpus. Iſte totus titulus ponit quaſdam perſonas, que iuuãtur preſcriptione x. vel xx. ann. propter abſentiam vel aliam cauſam vt ſunt minores, milite ꝛ medici, qui ſtant in prelio ad curandas plagas, ꝛ ſimiles, ꝛ hec ſufficiant modo.

Si aduerſus creditorem. Rubr. XXXVI.

LEX I.

DIuturnum. *[a] Contra hypothecam preſcribitur lõgo tempo. a quolibet poſſidente, excepto debitore cum eius herede, hoc dicit. cum lege ſequenti. Querit gloſſ. que eſt ratio, quod vſucapio triennij non impedit hypothecam. l. iuſto. §. non mutat. ff. de vſucapio. de pignorib. l. vſucapio. Rationẽ dicit in gloſſ. que eſt notabi.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Diuturnum. Vide Bald. conſ. clxxxviij. volumi. iij. ſequen. Bart. in l. cum notiſſimi. in fin. princ. infra, de preſcriptio. xxx. ann. vbi videtur velle contrarium. vide ibi. Item adde pro extenſione. Com. conſ. liiij. incip. Leonardus. circa med. vbi vult quod iſta preſcriptio contra hypothecam habeat locum etiam ſi ſtatutum dicat, quod poſſit creditor petere rem ſibi hypothecatam a quocunque poſſeſſore, perinde ac ſi alienata non eſſet. ꝛ ſine aliqua excuſſione principalis, ꝛ ſic tale ſtatutũ ad hoc tribuit actionem perſonalem. vbi vide per eum vſque ad fi. ꝛ pondera Crem. de quo infra, contrarium, ꝛ vide ſing. cautel. ad finiendum quod non currat iſta decennalis preſcriptio contra creditorem, quam ponit Cremen, ſing. lxij. Item quod hodie attenta diſpoſitione iuris nouiſſimi, ſcðm quam non põt agi cõtra ternos poſſeſſores, niſi prius excuſſa principali. authenti. hoc ſi debitor. de pigno. vide Alexand. conſil. lviij. in j. volumi. circa iſtud vide Moder. Bono. in repe. l. ſi is qui pro emptore.

* CLAVD. DE SEISS. ¶ Diuturnum. Forte diſpoſitio huius l. non procedit hodie, cum non poſſit agi contra extraneum poſſeſſorem non excuſſo debitore principali. auth. preſente. j. de fideiuſſ. ꝛ regula eſt quod non valenti agere non currit preſcrip. l. j. in fi. j. de animal. excep.

De quadriennii preſcriptione. Rubr. XXXVII.

LEX I.

NOtum eſt. In quibus rebus fiſco denunciatur habet locum preſcriptio quatuor annorum. hoc dicit.

LEX II.

OMnes. [a] Qui emit a fiſco aliquam rem, tanquam fiſci, non poteſt pro ea re conueniri, ſed conueniendus eſt fiſcus intra quadriennium, nõ poſtea.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Omnes. Idẽ ſi quis emat a vicario generali principis. vide Comen, conſil. cliij. ad fin. incipient. ad primum reſponſum, quod ſic,

LEX III.

BEne a Zenone. Qð. ẽ. proxime ſtatutum eſt in his, q emerũt a fiſco, habeat etiam locum in his, qui emunt, vel alio titu. receperunt ab Auguſta, vel principe, vel eorum procuratoribus[a]. hoc dicit. Arguitur quod reſcripta principis non valeant ante coronationem. Vide de hoc hic per Cynum ꝛ Speculator. titu. de reſcriptis preſentand. §. ratione autem cauſe. verſiculo, item quod obtentum. Sed hoc non eſt noſtrum diſputare, ſed quod Imperator velit dici.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Vel principe, vel eorum procuratoribus. Circa iſtam l. vide Felin. ponentem. v. limi. in ca. eccleſiarum. extra de reſcrip. Iaſ. in auth. quas actiones. C. de ſacroſanc. eccle. Barba. conſi. xxviij. volum. iiij. Item an iſta l. habeat locum in re eccleſie, vide Cano. in cap. j. extra de reb. eccle. non alien. vide Rom. ſing. cccccxl. incip. lex. bene a zenone. vide bar. in tract. dif. inter ius ciui. ꝛ can. Barb. in dicto conſil. xxviij. Item an iſta l. habeat locũ in vicariis pape, vide Ro. conſil. cccx. faciunt que habes in Bertachi. in verſicu. locum tenens ſeu in verſic. vicarius. Itẽ quod in dubio princeps preſumatur rem putare ſuã eſſe, vide Romanũ conſil. cccx. ad fin. Item qð iſta lex nõ habeat locum in rebus dotatenet Bal. in cõſil. cccxxij. ꝛ ccclix. in iij. volumi. incip. quemadmodum imperator. ad quod vide nouiſſimos in l. j. in ij. not. ff. ſol. matrimo. Item adde pro reſtitutione qð requiritur quod princeps aliquid tradat domino in cõpenſatione rei ſue, vide Ang. conſ. xxxix. incip. viſis omnibus ſtatutis. vbi ita reſtringit iſtã l. allegat aliquas defenſiones vt per eũ, que tamen nõ videtur bene probare eius deciſio. Imo bene vide ꝛ cõſidera. vide etiã pro limita. j. Roma. conſil. ccxcviij. vbi dicit qð non procedit in principe vel donãte duobus. faciũt que habes p Moder. in l. quoties. C. de rei vendi. vt voluit Bal. in pace conſtitu. in verſic. detrimentum. ꝛ in ca. j. §. ad hec. de pace iur. fir. Item qð requiritur quod princeps poſſideat tẽpore alienationis, ſecundum Cyn. in l. omnes. in addi. huius. tit. Bal. in l. ij. C. de hereditate vel actione vendita. in l. ij. C. de cõmunium rerum alienatione. ꝛ ibi etiam Angel. poſt Petrũ, niſi princeps alienaret etiã de plenitudine poteſtatis ſecundũ Bal. in d. l. ij. C. de cõmunium rerum alienatione circa med. Adde qð iſta diſpoſitio huius l. procedit etiam in ciuitate obtinente vim principis, ſecundũ Rom. conſ. cccx. in princip. ꝛ in fin. ꝛ ſing. dccliij. incipien. ann. preterito dedi tibi. in l. bene a zenone. Item aduerte qð iſta diſpoſitio non videtur procedere, quando princeps donaſſet alicui primo propter benemerita, ſecũdum Paul. de Caſt. in cõſ. lv. incip. caſus eſt iſte. Federi. de ſenis. in cõſ. vij. qð tamen non videtur procedere, vbi eſſet clauſula conceſſa ex certa ſcientia, ꝛ de plenitudine poteſtatis, etiam plena facti narratione, ꝛ hoc per notata per Alex. conſ. ccccij. incipien. in cauſa que vertitur. Item aduerte qð requiritur traditio ad hoc vt procedat iſta diſpoſitio ſecundum Bald. in cap. j. §. j. de noua for. fidel. de quo tamen vide not. ad Bar. in l. Ceſar. ff. de publica. Item vide aliquid de materia per Bart. in ca. ij. de reb. eccle. non alie. vbi ponit an habeat locũ de iure can. in rebus donatis eccleſie, ꝛ an procedat de ſuprema poteſtate principis. Itẽ quãdo habeat locum in duce mediolani donãte eccleſie, ꝛ an procedat in ſuprema poteſtate principis, vide Rom. ſing. xxxj. incipie. lex bene a zenone. Itẽ in iſta materia aduerte ad gl. in l. j. C. ſi aduer. fiſc. que ſolet allegari vt non procedat iſta lex in rebus minorũ. ſed illa gl. hoc non dicit, licet in alio conſtituat differentiam inter res minorum ꝛ maiorũ, ideo vide ibi Bal. ꝛ Modern. ꝛ melius Cyn. Item an procedat ſi donatur res eccleſiaſtica vel ecõtra ſi donet eccleſie, vide Iaſ. in auth. quas actiones, C. de ſacroſan. ecc. Item an procedat in rebus eccleſie ꝛ quid in inferioribus ab Imperatore, ꝛ quedam alia circa iſtam l. vide per Barb. conſ. xxviij. volu. iiij. Item qð non procederet iſta lex quando princeps ex aliqua iuſta cã mouetur ad dandum vel ad alienandum, ſm Cy. in addi. in hac l. ꝛ in l. omnes preſiden. ad qð aduerte, qꝛ in principe videtur ſemper preſumi iuſta cã, ꝛc. Item ꝙ procedat in duce mediolani, vide Bal. conſi. ccclix. in iij. parte poſt principium. videt ſemper procedi iuſta cã ꝛc. Item quod non procedat in principe ſciẽte rem eſſe alienam, vide Abb. in capi. ij. ad finem extra, de rebus eccleſiaſtic. non alien. ꝛ in preiudicium dotis procedat hec lex, tãgit Baldus in dicto conſilio ccclix. vide Iaſon. in l. j. in tertio notabili. ff. ſolu. matrimo. in dicto conſilio. dicit etiam Bald. quod habet locum in procuratore Ceſaris alienantis.

Ne rei dominicæ vel templorum vendicatio, temporis exceptione ſubmoueatur. Rub. XXXVIII.

LEX II.

VNiuerſas. Ego dico ꝙ hic eſt caſus expreſſus cõtra gl. in fi. de iu. emphy. que dicit ꝙ prediũ emphyteuticũ, lꝫ non poſſit vendi, poſſit donari. Que gl. poſito ꝙ alias eſſet vera, tamen in re emphyteutica eccleſie communiter non eſt vera, qꝛ nullo titulo pot alienari, vt hic videmus. ꝛ hic nullus tangit.

a De præſcrip. xxx. vel xl. an.[a] Rub. XXXIX.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ De preſcri. xxx. vel xl. an. Plura in materia preſcriptionũ habes per Bal. de Vbal. qui repe. l. ſi filia. ff. de preſc. lõg. temp. ꝛ ibi habẽs ad Bar. habes etiam multa p Alex. in quadã ſua diſputatione inci. ſigiſmũdus. in j. ꝛ ij. du. b. latiſſime tangit an merum impe. poſſit preſcribi, ꝛ an ciuitates Italie potuerint preſcrib. merum imper. circa materiam preſcri. maxime circa iura interpoſita, de quibus iuribus maxime in vſufr. vide que ſcripſi in l. fi. C. de preſcr. long. tempo. ad Bar. circa fi. apoſtille magne.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

LEX I.

1 ☞ Quot requirantur vt valeat venditio propter tributa.

a **Cum aſſeueras.** [a]Res vendita, propter tributa non ſoluta, non obſeruatis omnibus ſolennitatibus, vẽdicatur, niſi xxx.
1 an. preſcrip. interuenerit. hoc dicit. Quero, †quot ſunt neceſſaria
vt valeat venditio propter tributa non ſoluta. Dicit gl. quinq́ꝫ,
quam vide, ⁊ ſigna. Solum ergo hic videtur quod retractetur
b venditio, quia facta eſt vili pretio. Contra, quia [b]ſi res fuit ſub-
c haſtata, [c]hic videtur preſupponi quod non, pro vili pretio, quia
fuit vendita pro eo quod reperiri poteſt, ſed non ſequitur, ſubha
ſtata eſt, ergo iuſto pretio vendita, vt vidiſtis, caſum in re mobi-
li, in l. ſi quos. ſ. de reſcin. vend. Item oppo. ille, qui emit a fiſco, eſt
ſecurus. vt ſ. tit. ij. l. ij. ⁊ l. bene. Sol. Illud eſt verũ in fiſco vẽden-
te rem, vt propriam hic vendidit vt alienatam. Item opp. de l. iij.
ſupra. quod metus cauſa. vbi oportet quod ille, qui vendicat, re-
ſtituat pretium. Sol. Ibi pretium fuit conuerſum in eius vtilita-
tem, hic non, ⁊ eodem modo ſolue contrarium. j. ſi vend. pigno. l. j.
⁊ l. emptor. ff. de rei vend. ⁊ l. vtere. ſupra de predi. mi.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Cum aſſeueras. Et quomodo vendicatur, vide eum in l. a diuo Pio. §. in vendi. de re iud.
b AND. BAR. ¶ Contra, quia Et not. quod ſequitur, res ſubhaſtata, ergo iuſto pretio vendita, contrarium tenuit Ang. in l. ſciẽdum. ff. de verb. obli. licet non alleget Bartol.
c ALEX. ¶ Res fuit ſubhaſtata. Hoc idem voluit Imo. in l. pretia rerum. ff. ad l. Falcid. Lud. in l. ſi quis cum aliter. ff. de verbo. obligatio. licet Ang. hic in l. pretia. ⁊ in l. ſciendum. de verbo. obliga. aliter dixerit Et vide ad materiam Bald. in conſil. quod incipit queritur quod aliter debeat eſtimari.

LEX II.

1 ☞ Feudatarius, vel emphyteuta, licet proprio nomine poſſideant, tamen contemplatione alterius.
2 Poſſidens precario quando poſſideat.
3 Colonus ſi per xxx. an. non ſoluit penſionem, non preſcribit.
4 Colonus licet non preſcribat rem, preſcribit tamen actionem perſonalem.
5 Debitũ annuũ vna preſcriptione peti põt, p preſenti, ⁊ p futuro.

a **Male agitur.** [a]Qui pro alio poſſidet, nullo tẽpore preſcribit. h. d. Circa l. noſtram queritur, dicitur hic precario poſſidentibus, de quibus intelligitur? dicit gl. ego intelligo
large de omni eo qui poſſidet nomine alieno, vt puto colonũ, em-
1 phyteutã, feudatarium, ⁊ ſimiles. Dices †tu hoc nõ eſt verum in
emphyteuta, ⁊ feudatario, qui poſſident nomine proprio natura
liter tantũ. Solu. Fateor, qđ licet nomine proprio poſſideant, cõ
templatione tamen alterius poſſident q2 ſemper alium in domi-
nium recognoſcũt. Quero, quid in eo qui precario ꝓprie accepto
2 poſſidet? Gl. diſtinguit, †aut recipit precario, vt detineat, vel na
turaliter tantum poſſideat, ⁊ idẽ, aut vt poſſideat naturaliter ⁊ ci
uiliter, ⁊ tunc preſcribit. Docto. noſtri dicũt cõtra iſtam glo. Nã
licet precario poſſidens, vtroque iure poſſideat, tamẽ ſemper do-
minum recognoſcit. vt nõ preſcribatur. ſicut dicimus in emphy-
teuticario colono. Preterea talis recognitio interrũperet pre-
ſcriptionẽ iam ceptã, vt infra. eodẽ l. cũ notiſſimi. §. pe. multo ma-
3 gis inchoari eã impedit ab initio, ⁊ tũc dico †qđ ſi colonus p xxx.
an. nullam penſionem ſolueret, nõ preſcriberet. licet Mar. anti-
* quus gloſſator dixerit contrariũ. Hoc tenet hic gl. *pe. qđ eſt ve-
rum, niſi colonus interuerterit poſſeſſionem, non admittendo do
minum venientem, ⁊ incepit ſibi poſſidere, tunc enim q2 non reco-
gnoſcit dominum, iſta preſcriptio incipit currere. ⁊ hoc ſentit. gl.
b viti. huius legis. Quero, licet colonus [b]non preſcribat rem, †an
4 preſcribat actionem perſonalem, ne ab eo poſſit peti penſio, ſeu
merces. Certe gloſſ. dicit quod ſic xxx. ann. a die qua peti potuit,
quod puto verum. vt infra l. proxi. Vltimo nota iſtum text. quia
non eſt conueniens, vt quis cogatur ſuper iure ſuo ſingulis an-
nis publice proteſtari, ⁊ ſic facit quod in debito annuo, vna pe-
5 titione poteſt peti, vt pro preſenti, † ⁊ pro futuro tempore con-
demnetur, vt vidiſtis. ſ. de fideic. l. j. vbi feci te notare.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Male agitur. Et an Emphyteuta, feudatarius, ⁊ ſimiles poſſideant. vide gloſſ. ⁊ Bartol. in l. iij. §. ex contrario. de acquiren. poſſeſſio. ⁊ an preſcribant, vide Bartol. in l. comperit. j. eod. Adde an emphyteuta poſſideat. Bald. conſil. cxlij. ij. lib.
* CLAVD. DE SEISS. ¶ Hoc tenet hic gl. Vide Iaſ. in l. ij. C. de iure emph. ⁊ Are. in l. ſi de eo. §. j. in fi. ff. de acq. poſ.
b ALEX. ¶ Quero Licet colonus preſcribat ſolutionem mercedis, adde quod no. Bartol. in l. comperit. j. eodem.

LEX III

1 ☞ Officium iudicis tollitur ſpatio xxx. annorum ſicut actio, ⁊ numero. 3.
2 Preſcriptio quotuplex ſit.
3 Poſſidens bona fide, reſpectu dominij, ſed in mala fide, quia credit rem obligatam, an dicatur bone fidei, vel male fidei.
4 Hec preſcriptio currit contra adultum, ⁊ contra abſentem, licet reſtituatur.
5 Preſcriptio xxx. annorum an requirat poſſeſſionem reſpectu preſcribentis.

a **Sicut.** [a]Omnes actiões, *que minori tempore nõ tollunt xxx. an. tollũt: que ꝑſcriptio
* tẽpore pupillaris etatis ceſſat ⁊ dormit. h. d. hec l. Vide de gl. ſuper verbo, ꝑſecutiõe. Ex qua not. †qđ officiũ
1 ...
b iudicis tollitur ſpatio xxx. an. ſicut actio. [b]Oppo. ⁊ videt [c]qđ per
c miſſionẽ executoris, [d]actio nõ perpetuetur, vt ff. de eo per quem
d fac. erit l. ſi. in prin. ⁊ ff. quib. cau. maio. l. ait pretor. in fi. l. ſeq. Sol.
Gl. dicit hic, aliud de iure antiquo, aliud de iure hodierno. Alij
ſoluũt alio modo. nec ibi gl. ſoluit bene iſtud contrarium. Iac. de
2 Are. ſoluit optime. ⁊ etiã do. Iac. Butr. †Quedã preſcriptio eſt
odioſa, que currit ſolũ ex negligẽtia nõ petẽtis, nullo attento fauo
re ꝑſcribẽtis: nã ꝑſcribit, ſiue ſit bõe fidei, ſiue ſit male fidei, ⁊ iſta
interrũpitur p ſolã executoris miſſionẽ, vt hic, ⁊ l. cũ notiſſimi. in
princ. j. eo. Ratio, q2 cũ ſola negligẽtia currat, ceſſante negligen-
tia, debet ceſſare ꝑſcriptio, iſta autẽ negligẽtia ceſſat per ſolã exe-
cutoris miſſionem, ergo, ⁊c. Quedã eſt preſcriptio mere fauorabi
lis, vt preſcriptio triennij, que currit fauore poſſidentis ꝓpter ti-
tulũ ⁊ bonã fidem, ⁊ iſta non interrumpitur per citationem, nec
per litis conteſt. niſi in effectu, vt l. ſi poſt acceptũ. de rei vẽd. Ra-
tio: q2 litis conteſta. non tollit fauorẽ rei. Ita loquitur l. ſi poſt ac
ceptum. ff. de rei vend. Quedam eſt preſcriptio miſta, quia currit
tam fauore poſſidentis, quã odio negligentis, vt preſcriptio x. vel
xx. ann. ⁊ in iſta eligitur quedã media via, vt non interrumpatur
per ſolam executoris miſſionem, ſed per lit. cõteſta. Ita loquũtur
iura allegata in ꝯtrium hic per gloſ. ⁊ l. more. ſ. de rei vẽd. ⁊ ff. pro
e empt. l. ij. §. fi. Quero, que ſunt actiones [e]in rem, ⁊ que in pſonam,
⁊ que ſunt vniuerſales, ⁊ que ſpeciales, dic vt in gl. Quero, an iu-
3 dicis officium preſcribatur? †Certe ſic, [f]vt hic patet in text. dum
f dicit perſecutione. Dic vt in d. l. licet. j. de exceptio. Quero, aliqs
poſſidet bona fide reſpectu dominij, q2 putat ſe dominum, ſꝫ ma-
la fide reſpectu creditoris, q2 putat rem obliga. an iſte dicat bo-
ne fidei, aut male fidei. gl. dubitat hic. Tex. eſt ff. qui pot. in pign.
hab. l. qui balneum. §. fi. Dixi vobis in l. ſi quis fundũ. in fi. ff. de
4 acq. poſ. vbi etiam iſtud tãgitur. Quero. dicitur hic. † ꝙ preſcri-
ptio currit cõtra adultum, ⁊ cõtra abſentem. an reſtituãtur; Gl.
tenet ꝙ ſic, ⁊ bene, per tit. ſ. ſi aduerſus vſucapio. Querit gl. qui
ſunt iſti caſus in quibus hec preſcriptio locum nõ habet. Dic
5 vt in gl. Quero. an †ad iſtam preſcriptionem triginta annorũ re-
quiratur, poſſeſſio ex parte preſcribentis. Gl. dicit ꝙ ſic. Et ſic iu-
dicis, qũo ergo debitor nõ preſcribit contra actionem perſona-
lẽ, cũ nihil poſſideat: dicit gl. imo quaſi poſſidet. Hoc dicit gl. hic
ſuper verbo, vel ius. Or dñi, ad preſcribẽdum rem, vel aliqđ ius
requiritur poſſeſſio, vel quaſi, q2 ſine poſſeſſione preſcriptio non
procedit, vt l. ſine poſſeſ. ff. de vſuca. no. in c. ſine poſſ. de reg. iur. li.
vj. ſed ad preſcribẽdam liberationẽ ab aliquo iure, vel ab aliqua
actione, non requiritur aliqua poſſeſſio vel quaſi, ſꝫ ſufficit ſolo
modo negligentia non peten. vt l. ſequitur. §. ſi viam. ff. de vſuc.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Sicut rẽ. Et lꝫ regulariter actio pſonalis duret ſpatio xxx. an. l. j. ſ. de cõſti. pe. tñ fallit in actione perſonali ſcripta in rem. Iſta eſt gl. ⁊ ibi Bar. in l. j. ſ. ꝙ met. cã. Quid in prodigo, an ei currat preſcriptio, vide Io. and. in addi. Spe. ſuper rub. vbi dicit quod non.
* CLAVD. DE SEISS. ¶ Omnes actiones. Anuꝫ nota quod ſi i inſtrumento dicitur quod promiſit nunquã in aliquo contrauenire facere vel venire aliqua ratione vel cauſa, tunc nunquam poterit aduerſus illam obligationem preſcribere. ita ſingulariter An. i l. j. ff. de vſur. p tex. i l. ꝙ ſi nolit. §. ſi qd ita. vbi bal. ⁊ Ang. ff. de edil. edic. ⁊ Ful. in quodã cõſ. ꝙ refert ⁊ ſequit Cepo. cautel. lxviij. in fi. Ad hoc vide ꝙ no. bar. ⁊ alij i l. nemo põt. ff. de leg. i. p Alex. Itẽ ſi qs iurauit ſoluere certo die, lꝫ alias de iure communi co poſſet preſcribi, in hoc caſu nõ poterit: q2 lapſus diei cõſtituit in mora ⁊ mala fide. Ita Hoſt. i ſum. ti. de pſc. §. q̃ res pſcribi poſ. ver. opinio tñ eſt. Quid aũt qñ qs pmiſit ſoluere mihi certo die, ⁊ abinde i antea qñcũqꝫ ad mei petitionẽ, an tũc poſſit pſcribi, vide Alex. poſt Are. in l. cũ ſtipulatus ſum mihi, a pculo. ff. de ver. ob.
b ALEX. ¶ Sicut actio. Nõ intelligo officio iudicis, ꝙ competit pro aliquo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pro aliquo preterito, ſecus ſi pro aliquo futuro. ita limitat Bar. in l. pretor. §. hoc interdictum. ff. de noui oper. nuncia.
a ALEX. ¶ Opp. ꝛ videtur. Vide per gloſſ. ꝛ Inno. in c. j. de libe. obl. ꝛ dixi in l. cum notiſſimi. in prin. j. eo. Et hanc l. ſicut vide quod habes per moder. in rubr. de in ius vocan.
b P. PAV. P. ¶ Miſſionem executoris. vide poſt Bartol. in l. ex edicto ff. de eo per quem fac. erit. vbi etiam habes an interruptio contra principalem operetur etiam contra fideiuſſorem. Quod autem hodie quelibet ſcriptio interrumpatur per ſolam interpellationem vide ad Bartol. in l. ij. §. ſi rem alie. ff. pro empt. vbi etiam habes quid ſi citatio eſſet nulla.
c P. PAV. P. ¶ Que ſunt actiones. Actiones autem perſonales in reſcripto tolluntur eo tempore quo actiones mere reales. vide Com. conſi. liiij. ꝛ que ſcripſi in l. omnes.
ALEX. ¶ Certe ſic. Hic ergo habes, qd officium iudicis preſcribitur. xxx. ann. hoc fallit in officio iudicis, qd datur ad reſtituendum fructus, quoniam ſpatio trium annorum illi preſcribitur officio. Hec eſt gl. ſingularis in l. ſequitur. §. fructus. ff. de vſuc. ꝛ adde quod quotieſcunque verba diriguntur ad iudicem, ſemper agitur officium iudicis. Gl. eſt multū ſingu. in l. ſi ſoror. ſ. de colla. in l. ſi res obligata. in fi. de leg. j. Querela tamē que intentatur, vt no. gl. ꝛ Bar. in l. poſthumus. §. ſi quis ex his. ff. de inof. teſt. in fi. Item iuri, inquirendi, licet fiat per officiū iudicis non preſcribitur eo modo quo regulariter preſcribitur officio iudicis, vt no. dixit bar. in l. querela. j. de fal. ꝛ not. glo. ibi limitat hanc regulam quod officio iudicis preſcribatur xxx. ann. Singulariter limita vt per Bar. in l. pretor. §. fin. de oper. no. nuncia. videlicet qd ſibi non preſcribatur, quando nō habet cauſam de iure preto. ſed ex iure quod ſemper inſtat, vt eſt videre in nūciatione noui ope. fienda per emptorē, ꝛ ſimiles. qd tene mēti. Adde etiā caſum, in quo anno preſcribitur, vt ſi volo petere cataſtrum emendari, qꝛ in eo fui leſus. Ita dixit not. in l. forma. ff. de cenſib. per l. qui ſe grauatos. lib. xj. Item videtur qd finiatur anno, a die tamen ſcientie, ꝛ taciturnitatis, in caſu quādo cōſanguineus vult reuocare feudū alienatū a cōſanguineo per tex. no. in c. Titius. ſi de feu. fue. contro. Et idē per hoc videtur dicendum in vicino volente reuocare rem alienatā in vicinum remotiorem, ex forma iuris, vel ſtatuti. ꝛ idem in emphyteuſi vel eccleſiaſtica incidente in cōmiſſum, quod ea finita per generationē extinctam, poſſint vt deſcendentes petere eā ſibi cōfirmari, intra annū tātum. Et ita intelligitur qd dixit Bar. in l. j. §. ſumitur. ff. de aqua quotidiana ꝛ eſtiua. ꝛ in l. j. in fi. ff. de priui. credi. ꝛ videtur velle. Bar. in d. l. pretor. §. fi. de oper. no. nun. Alde. qd quando officiū iudicis preſcribitur ſpatio decem dierū quādo ſuccedit in loco appellationis vt in caſu l. arbitrio, ſecundum vnā lect. ff. qui ſatiſ. cog. ꝛ ibi voluerūt aliquid, licet ſecundum opinionē iſtam ibi relatam in prin. per gl. Bal. videtur qd non preſcribatur ſpatio decē dierum, prout in appellationibus, immo videtur diuerſificare, de quo ibi per doct. ad qd bene facit, qd not. dicit Ange. ꝛ ibi per doc. in l. j. §. ſi quis tutor. ff. quādo appellā. ſit ꝛ dicit bar. ī l. qd iuſſu. ff. de re iudica. ꝛ intra quantum tēpus poſſit interlocutoria reuocari. ꝛ hanc gl. allegat pro ſingulari Bal. in l. etiā. j. de exec. rei iud. Quanto tēpore preſcribatur iuri dicendi ſententiā nullam, vide bal. hic. ꝛ latius in l. data opera Adde inquantum Domi. Alex. hic in apoſtilla dicit quod in caſu, in quo cōſanguineus vult reuocare feudum a conſanguineo alienato, quod taciturnitas vnius anni ei preſcribit, quod hic Bal. non videtur ſimpliciter fateri, ſed eſſe conſiderandum, an agnati veniant ex ſucceſſione, vel non. Ita dicit ipſe eius conſ. cxvj. in fine. primo vol. ꝛ quod officium iudicis preſcribatur ſpatio. xxx. ann. tenuit Bald. conſil. cccxv. ſecundo volum.

LEX IIII.

1 Exceptio preſcriptionis xxx. vel xl. annorum impedit conteſtationem, ꝛ nume. 3.
2 Obligatio hodie tollitur tempore.

a 1 OMnes. [a] † Omnes actiones, que xxx. an. ſpatio, vel minori nō tolluntur. xl. an. ſpatio tolluntur. hoc dicit. Hic videtur expreſſus caſus,
2 † qd exceptio preſcriptionis xxx. vel xl. an. impedit lit. conteſtationem, nullum ius priuatū vel publicū, ꝛc. qd extinctum eſt moueatur, ꝛ ſic impedit moueri in iudicio litē, ꝛ ſuper eo agitur, ꝛ ſic innuit tex. ſ. eo. l. prox. in fi. ibi nulli, mouendi. Item per hāc
3 legem dicunt Altramon. † quod hodie obligatio tollitur tempore, licet olim ſecus, vt l. obligationum fere. §. placet. ff. de act. ꝛ obl. ꝛ hoc colligitur ex iſta lege ibi, ſit liber, ꝛ ex preſentis ſaluberrime legis pleniſſima munitione ſecurus. Pro hoc ſupra l. prori, circa prin. ibi viuendi, vlterius non habent facultatem. quod dic vt plene dixi in l. fi. ff. rem ra. hab. Cetera dic vt in gloſſ. ꝛc.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Omne. Adde tū, qd actio, que oritur ex varijs figuris cauſarū, tollat longo tēpore. Idem in actionibus realibus, ꝛ in rem ſcriptis. Idē in actione perſonali iuncta reali. l. ij. ꝛ ibi hoc Bald. qd metus cauſa. P. PAV. P. ¶ Omnes. Circa hoc qd actio perſonalis in reſcripto tollatur intra decem vel viginti an. ſicut mere realis, ꝛ rationem vide per Corn. in conſ. liiij. incipien. Leonardus Merzarius, officio autem iudicis preſcribitur xxx. ann. vel tempore vite. Iaſo. in l. pretor. §. ſi quando. de oper. nou. nūci.

LEX V.

1 PRESCRIPTIONEM. † Curiales non preſcribunt libertatem quadraginta ann. h. d.

LEX VI.

a 1 COMPERIT. [a] † Preſtatio tributi, que fit in recognitione vniuerſalis dominij, tempore non tollitur, hoc dicit. Eſt argumen. qd contra
b preſtationem decimarum non poſſit preſcribi. [b] Querit gl. an idē
2 ſit in emphyteuta. † Dicit gl. quod ſic, vt j. eo. l. cum notiſſimi. in fine. Iſta queſtio poteſt intelligi duobus modis. Vno modo, an emphyteuta non ſoluendo penſionem, liberationem preſcribat, ꝛ tunc ſi gl. diceret quod non, male diceret, quia omnis actio, ꝛ omnis petitio tollitur tanto tempore, vt ſ. eo. l. ſicut. Nec obſtat
* hec lex, quia loquitur de preſcriptione, que fit in recognitionē * vtilis dominij. Item poſſet intelligi hec queſtio, an idem ſit in emphyteuta, ſoluēte penſionem, vt non preſcribat dominium. Hoc modo gl. diceret verum. Itē poſſet intelligi, an idem ſit in emphyteuta ſcilicet, an ſoluendo canonem per xxx. an. vel xl. preſcribat ius emphyteuticum, licet ab initio iura emphyteutica non fuerunt ei conceſſa, ꝛ tunc diceret verum ſicut hac lege permittitur preſcribere dominum ſalua preſtatione tributi, ita emphyteuta poteſt preſcribere ius emphyteuticū, ſalua canonis preſtatione. Hoc nota. ſ. de iure emphyteuti. l. ij. in. fine magne gloſſe.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Comperit. Quomodo iſta l. intelligatur, vide Alexan. conſ. xxx. vol. v. Peruſ. in c. ad audientiam. de preſcriptio. vbi etiam per Felin.
b ALEX. ¶ Nō poſſet preſcribi. Sicut nō preſcribitur in trib. vide caſum in c. cū nō liceat. de preſcri. ꝛ xvj. q. iij. cleri. per gl. Inn. §. res fiſci. Inſt. de vſuc. ꝛ gl. in l. pen. de fundis limitro. li. xj. Et an emphyteuta preſcribat. vide in l. male. ꝛ qd ibi dixi poſteū. ſ. eo. ꝛ Bald. in l. cū notiſſimi. §. fi. j. eo. ꝛ vide bal. in l. neque. ſ. de vſufr. ꝛ Bar. in l. iij. §. ex contrario. ff. de acq. poſ. Adde poſt apoſtillam an emphyteuta ſoluendo canonem pro re que non erat emphyteutica, ſibi preiudicet, vide Bal. conſi. xx. ij. vol. ꝛ ibi etiā an talis emphyteuſis preſcripta ſit realis ſicut pactū, ꝛ quam naturā habeat, ꝛ an poſſidens bona emphyteutica vt in ſpatio quinquaginta annorum preſcribatur vide eundem Bal. conſ. cccxl. ij. vol.
* CLAVD. DE SEISS. ¶ In recognitionē. Qūo aūt iſtud ius ſupremi dominij poſſit preſcribi, vide plures remiſſiones p Fel. in c. cum non liceat. ꝛ in c. cum nobis. de preſcrip.

LEX VII.

1 Quando preſcriptio interrūpitur per actionem, an actio perpetuetur in xl. annis. ꝛ nu. 2.
3 Creditor poſſidet pignus, preterquam quo ad preſcriptionem.
4 An iuri offerendi poſſit preſcribi.

a 1 CVM notiſſimi. [a] Hec reputatur bona l. † Actioni hypothecarie ab extraneo poſſeſſore xxx. annis preſcribitur, niſi fuerit interrupta a debitore, vel eius herede xl. an. a ſecūdo vero creditore, viuo debitore ſimiliter xl. an. Idem eo mortuo, ſi eius adminiculo vtatur, alias xxx. Idem in iure offerēdi. h. d. vſqꝫ ad §. illd. Dicitur hic in fi. qd preſcriptio per ſolam cōuentionē interrūpitur. Cōtra, immo etiā per executoris miſſionē, ꝛ vt ſ. eo. l. ſicut. ſol. gloſſ.
b Hoc verbū ſolam, excludit lit. cōteſt. non executoris miſſionem, ꝛ
2 dicit bene, ꝛc. Querit gl. quādo preſcriptio [b] † interrumpitur per citationē, vtrum actio perpetuetur in xl. annis, an debeat inchoari de nouo prima preſcriptio? Gl. hic dicit diligēter aduertendū, qꝛ per ſolam lit. conte. actio perpetuatur in longius tēpus, vt j. eo. l. fi. non per citationem, qd eſt notandum. licet gl. de hoc dubitauerit. ſ. eo. l. ſicut. in fi. gl. que eſt ſuper verbo, per executorem, ꝛ iſtud qd gl. dicit, eſt verū ex parte actoris, ſed ex parte rei, eo caſu quo exceptio eſt temporalis, exceptio perpetuatur per ſolam cōuentionem, vt l. ſi intra. ſ. de non nu. pec. ꝛ hanc gl. tenuit dñs Richar. Malum. in quadā queſtione, quam diſputauit. Et facit ad queſtionem, que fuit in ciuitate iſta, antequam veni huc. Sta
c tuto hic cauetur, qd qui non petijt debitum per decenniū [c] non audiatur vlterius. Modo quidam petijt debitum per ſolam citationem, ꝛ exinde ſunt elapſi decem anni, an ſufficiat? Certe nō ſufficit creditori, qꝛ illa citatio interrumpit preſcriptionem primā, non autem perpetuat. ꝛ vide glo. ſuper verbo, ſolam conuentionem, quam nota ꝛ tene menti. Querit glo. quomodo poteſt dura-

re actio hypothecaria, cũ pſonalis extinguat̃ xxx. annis. Dic vt in l. intelligere. de lui. pig. Quero, † vtrum[d] creditor poſſideat pignus. Glo. hic diſputat. Veritas eſt, q̃d poſſidet preter quã quo ad preſcriptionẽ, * vt l. ſerui nomine. ff. de vſuc. Quero, [e] † vtrũ iuri offerend.[f] poſſit preſcribi. Tex. eſt hic q̃d ſic Gl. videtur hic tenere contrariũ, ⁊ gl. in l. ſi rem. §. omnis. de pig. act. Docto. noſtri communiter dicũt, q̃d eſt quoddã ius offerendi, q̃d competit per modum iuris, vt puta ſecundus creditor habet ius offerendi[g], ⁊ confirmãdi ſibi pignus, hoc tollitur ſpatio xxx. vel. xl. ann. vt hic. Quoddam eſt ius offerendi, q̃d cõpetit per modum cuiuſdam facultatis. Verbi gratia, debitor poteſt quandocunq; vult, offerre debitũ creditori, ⁊ pign⁹ reluere. Iſta facultas * nunq̃ poteſt preſcribi, ſicut nec illa facultas, eũdi p viã publicã. q; licet per mille annos nõ iueris, ſemp poteris ire, vt ff. de via publ. l. viã publicã.

ADDITIONES.

a ¶ Cum notiſſimi. Pro intellectu huius legis facit vnũ dictum in clem. ij. vt lite pend. vbi dicitur q̃d per citationem inducitur litis pendentia. Sed ibi querunt doct. nũquid etiam citatio inducat pendentiam, licet nuncius citans non fecerit relationẽ iudici. Et concludunt q̃d non. Et hoc dicebat eſſe ſingulariſſimum dictum Petr. de Ancha. per quod arguebat illud, quod hic dicitur, interrumpi preſcriptionem per nuncium, eſt verum, ſi de citatione fit relatio iudici, ⁊ redigatur in ſcriptis. Et iſtud dictum dicebat ſe audiuiſſe a domino Bald. qui allegat Guliel. hoc tenuiſſe, ⁊ dicit Bal. in quodam repertorio ſuper Inno. q̃d preſcriptiones, que ſunt mere odioſe interrumpuntur per ſolã citationem. l. ſicut. §. eo. niſi citatio ſecũ nõ poterit trahere ſuũ effectum. vt quia circunducatur propter contumaciã actoris, tũc enim eſt perfecta citatio, q; non conſtat ex ſuis partibus, ſed eſt in cauſa caduci. Allegat Guliel. in dicta l. ſicut. ⁊ facit q̃d not. i l. pater. ſupra, ne de ſtatu defun. ⁊ in auth. offeratur. §. de lit. conteſt. ⁊ idem Bal. in l. fi. de eo per quẽ fac. erit ⁊ in l. ⁊ poſt edictũ. de iudi. Sed an propter exceptionem obiectam perpetuetur actio, vide Bar. in l. omnes, de regu. iur. Et de hac q. de qua hic, vide Ang. in l. ſicut, in prin. §. eod. ⁊ vide que hic poſt Bal. circa interruptionem, que fit per litis conteſt. Item caſum adde, in quo quelibet interruptio, etiam extraiudicialiter perpetuat actionẽ, puta ſi tẽpus ſit appoſitũ cauſa limitãde obligationis, ⁊ ex hoc conuenit pro tanto. Ita dicit Paul. de Caſtr. in l. eũ qui ita. de verbo. obli. per tex. in l. ſi mandato. §. ille. ff. mand. Adde huic apoſtille Bar. conſ. cxvij. j. volu. inci. In Chriſti nomine, proponitur. vbi videtur velle quod ſola citatio nõ ſufficiat ad interrumpendum preſcriptionem, licet appareat de relatione, niſi ſtatutum diceret, q̃d relatio in nuncij ſtetur, tunc licet non appareat de commiſſione iudicis, quia preſumitur pro officiali, dicit citationem interrumpere preſcriptio. licet etiam eſſet generalis, ⁊ indiſcreta. Et an ex legato debiti interrumpatur preſcriptio, vide Bal. conſil. cxxv. iij. volu.

b ¶ Querit gl. quando preſcriptio. Vide Bar. ⁊ Mod. in l. edicto. ff. de eo per quem factum erit.

c ¶ Statuto cauetur, per decennium, ⁊c. An ſi per ſolam citationem perpetuetur: an illud ſtatutum valeat, vide Bar. in l. ſequitur. §. ſi viam. ff. de vſuc. ⁊ de queſtione per Bal. in q. ſtatuto cauetur q̃d fenerator, in fi. ⁊c. ⁊ per bar. i l. is qui repu. circa fi. ff. quib. ex cau. ma. ⁊ facit l. ſi is qui pro empt. cũ ibi not. per Bar. ff. de vſuc. ⁊ idem tenet quod hic bart. in l. fi. in prin. de eo per quem fac. erit. ⁊ Ang. ⁊ Imol. in l. ſi ſeruũ. §. ſequitur. de verb. obli. ⁊ Salic. in l. fin. j. eod. Adde an ſtante predicto ſtatuto, ſi contra aliquem de reſtituendo grauatum eccleſie ſit preſcriptũ vigore talis ſtatuti, an eccleſie erit preiudicium, vide Pet. de Anch. conſi. cclix.

* CLAV. DE SEISS. ¶ Preſcriptionẽ. Itẽ ipſe creditor q̃uis bõe fidei acciperet rẽ alienã pignori, credẽs eã eſſe debitoris, nũq̃ põt ꝑſcribere ius hypothece. vt d̃t no. bal. i l. ſi ſiue. §. ad vellei.

d ¶ Quero vtrum. Vtrum creditor poſſideat pignus. Adde per gl. ⁊ doc. in l. ſciẽdum. §. creditor. ff. qui ſatiſd. cog. Et videtur q̃d ſi loquamur reſpectu ipſius pignoris, creditor poſſidet ciuiliter, ⁊ naturaliter, quod patet, q; ei competit ſeruiana, ſeu hypothecaria, que poſſeſſionem auocat, in l. cum venditor. de euic. ſecus ſi reſpectu dominij. l. ſi vendidero. §. cum autẽ. de furtis. ⁊ l. ſi mulier. §. in poſſeſ. quod met. cau. ſed repreſentat imaginem debitoris, vt hic. ⁊ vide Bal. pro hoc vide l. j. ⁊ ij. §. ſi aduerſus creditorem.

e ¶ Quero, vtrũ iuri offerendi. An iuri offerẽdi, vel facultati, preſcribi poſſit: q̃d facit an iuri adeundi, ⁊c. ſi cum ſit quedam facultas ſecundum quoſdã, vt Sali. ⁊ Bal. in l. pignori. ff. de vſuc. Et adde q̃d quãdo in pignoribus eſt appoſitum pactum legis commiſſorie, tunc odio creditoris iuri offerẽdi nõ preſcribit̃. Ita ſingulariter no. tex. ⁊ bal. i eo. j. de feu. dato in vicẽ l. cõmiſſorie. licet aliqui, vt ipſe refert, apponãt illũ tex. aliter, qui dicũt q̃ preſcribitur iuri offerẽdi xxx. annis, ſi creditor eſt in poſ. Sz ſi debitor eſt in poſſeſſione ⁊ cõueniatur hypothecaria, iuri offerẽdi nũquam preſcribitur. l. pure. §. fin. ff. de doli. exce. Alij dicunt aliter, vt ibi, etiam per bal. dicit etiã Inn. in c. nõ eſt conſue. in vj. q̃d illa, que ſunt in mera volũtate nõ ſunt preſcriptibilia, dic vt ibi per eum. Faciunt ad hec, que no. gl. in l. fi. de anna. excep. vbi arbitrio non preſcribitur, ſecundum bal. in l. petẽs. §. de pact. vbi etiã dicit, q̃d ſtipulationi nõ liquide vnquam preſcribitur. Ad queſtionẽ bar. hic vide per Moder. in §. actionum, Inſtit. de actio. Adde huic apoſtille Bal. conſi. xiij. primo volu. P. PAV. P. ¶ Offerendi. Vide Ang. conſ. lv. inci. Guliel. vide quoddam conſilium Frã. poſt conſ. Ang. incip. diligenter. ⁊ conſi. ſequen. Bart. inci. In Chriſti Saluatoris noſtri nomine. vide Berta. in verſi. preſcriptio. vide Bal. in c. j. de feud. da. in vi. l. commiſſo. ⁊ in c. fi. ad fi. eod. titu. ⁊ in c. j. §. porro. qualiter olim feud. ali. vide pro limitatione regule, quod facultati nunquam preſcribitur Ang. in d. conſ. de quo habes ad bar. in l. licet. C. de iure delib. Itẽ an facultati ſeu iuri declarandi aliquid preſcribatur, vide Iaſ. in l. petens. C. de pac. vide quomodo facultati ſeu iuri declarãdi aliquid preſcribatur, vide Iaſ. in l. petens. C. de pact. Are. in l. ij. ⁊ iij. de acqui. hered. Feli. omnino in ca. cum acceſſiſſent. de cõſti. vide q̃d iuri offerẽdi nõ preſcribatur. de quo p bart. hic ⁊ in l. pignori. ff. de vſuc. vbi aſſignat pulchram rationẽ, vide etiã Aret. in §. actionum. Inſt. de act. vide Petr. Aluar. in repe. §. ſi pac. ⁊ in l. reſcriptum. de pac. Item an iuri offerendi vel implendi conditionẽ poteſtatiuã preſcribatur, vide Are. in l. quandiu. vlt. de acqui. her. ⁊ dum ſupra dicitur de iure offerendi in pacto de retrouendendo, de quo loquitur Angel. in conſ. lv. etiam vide que habes ad Barto. in l. j. ff. de vſucap.

f P. PAV. P. ¶ Habet i⁹. Vide de hoc ad bar. i l. j. §. ſi aduer. cre.

* CLAVD. DE SEISS. ¶ Iſta facultas. In c̃trium vide bal. in c. paſtoralis. de offi. ordi. Sz idem Bal. tz iſtã opinionẽ bar. in rub. de conſti. ⁊ vide ad materiã aliquid per Aret. in l. iij. ad fi. ff. de acqui. poſſeſ.

§. Illud autem.

1 † In obligationibus * in diem, vel ſub conditione incipit currere tempus adueniente die, vel conditione, [a] ⁊ per poſſeſſionẽ rei obligate, per ſecundam cautionẽ, vel debiti agnitionem, fit interruptio preſcriptionis. h. d. Gloſſ. hic querit, quot ſunt modi, ⁊ de effectu interruptionis, de qua feci tibi vnam petitionem in l. naturaliter. ff. de vſuc. ⁊ ibi vide, ⁊ not. hanc gloſſam

ADDITIONES.

* CLAVD. DE SEISS. ¶ In obligationibus. Iſtud limita vt p Imo. in l. qui bis idẽ. de verb. obl. ⁊ vide Alex. in l. ſcire debemus. §. ſi a fure. in ij. col. eo. tit.

a P. PAV. P. ¶ Vel conditione. Vide Areti. in l. quandiu. vlti. de acquir. heredita.

1 ☞ In obligationibus annuis, vel menſtruis a quo tempore incipiat preſcriptio currere, ⁊ num. 2.

§. In his etiam.

a [a] In obligationib⁹ annuis, menſtruis, non initiũ obligationis, ſed initiũ tp̃is, in quo obligatio ceſſat, inſpicitur. h. d. Quero, ⁊ reuoco in dubium, in obligationibus iſtis annuis, vel mẽſtruis, a quo tempore incipiat currere preſcriptio. In hoc ſunt tres vel quatuor opiniones, vna eſt q̃d a die ceſſationis incipiat currere pro illo anno, in quo eſt ceſſatũ, in ſecũdo, pro ſecũdo, in tertio, pro tertio, ⁊ ſic de ſingulis, ⁊ ſic quot ſunt preſtationes, tot ſunt tp̃a, q; ab initio, quo cepit ceſſare, incipit currere pro toto tp̃e, ⁊ ſic ſequẽtibus annis. Alia eſt q̃ omnium annorum currat a tempore quo eſt ceſſatum. Tertia q̃d diſtinguitur, ⁊ iſta eſt opinio ⁊ glo. etiam, q̃d iſta opinio ſecunda ſit vera in ſtipulationibus, ſtipulatio annua ſit vna pro toto tempore, in legatis vero vera precedẽs opinio, q; quot ſunt anni, tot legata. Doctor. vltramontani reprehendunt hanc opinionem. Nam lz ſtipulatio annua ſit vna, tamen conſtat quod pro ſequẽtibus annis eſt in diem, ergo ante diem non currit preſcriptio pro annis ſequẽtibus. vt §. ead. l. §. illud. Ego volens [b] ſuſtinere opinio. glo. noſtre dico q̃d lz pro annis ſequentibus obligatio ſit in diẽ, tamen q; pro eo q̃ eſt de preſenti, poteſt agi etiam de futuro, vt l. j. §. de fideic. ⁊ dixi §. eo. l. male agitur. in fi. q̃d currit preſcriptio pro toto tempore, ſicut pro toto tẽpore poteſt agere. Nec obſtat §. illud q; ibi loquit̃ de obligatione in diẽ, q̃ non poterit ſtatim agi, in legatis vero dico idem q̃ gl. q; cum ante diem non ſit nata actio, non poteſt tolli. Si ſupponeres ante diem natam actionem, ſed executionem eſſe dilatam, vt §. qñ di. le. ce. l. ex his. ⁊ ff. qñ dies leg. ce. l. ſi cũ prefinitione, tunc dico idem in legatis, q̃d in ſtipulationibus, ⁊ ita põt intelligi gl.

ADDITIO.

a ¶ In his etiã promiſſionibus. Vide quod no. Bar. in l. ſicut in annos. qui. mod. vſuf. ami. latius in l. de pupillo. §. ſi plurib⁹ poſt gl. ibi, de ope. no. nun. ⁊ q̃d no. bald. in c. ſi inter pares. §. j. de lege cõ. vide per Spe. in ti. de loca. §. nunc aliqua. ver. cxij. ⁊ An in l. ſi Stichum. §. ſtipulatio. de verb. obl. vbi limitat iſta procedere, ni ſi in

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ſi in promiſſione annua eſt adiectum diſtributiuum, quia tunc ſunt plures. Et in legatis limita notabiliter per Bal. in l. j. ad fin. in ver. modo quero. j. de ſent. que ſine certa quantit.

b P. PAV. P. ¶ Ego volens. Uide Alexand. late in l. de pupillo. §. de pluribus. de ope. no. nun. ⁊ alios poſt Bart. ibi vide Fel. in c. auditis. de preſcrip. poſt Abb. ibi vide Barb. late conſil. ix. volu. iij. in j. dub. vbi loquitur in ſtatuto inducente preſcriptionem per decem annos vel viginti, ⁊ in ſecundo dubio ponit an per ſolutionem factam alicui annis precedentibus ſit perpetua actio iſta, vt talis preſcriptio locum habere non poſſit.

a §. **Nulla ſcilicet danda:** [a]Emphiteuta, vt colonus, nullo tempore preſcribit. hoc dicit. Idem dicit. l. male agitur. §. eod.

ADDITIO.

a ¶ Nulla ſcilicet, danda. Adde l. neque. ⁊ ibi Bald. §. de vſufruc. ⁊ Bart. in l. competit. §. eodem.

LEX VIII.

a **SI quis.** [a]† Per preſcriptionem longi temporis queritur ius vendicandi, idem per preſcriptionem longiſſimi temporis bona fide factam, ſed 1 male fidei poſſeſſor ſolam exceptionem acquirit. † Item violentus inuaſor non poteſt referre queſtionem dominij. hoc dicit vſq; ad * §. ſed ⁊ ſi quis. No. iſtum ver*. ſed hec contra. ſuper verbo, iſte quia neſcio alibi, ⁊ ſingularis eſt. Tene menti hanc legem, quia tota iſta lex eſt ſingularis, ⁊ notabilis. ⁊ diſtingue vt tex. dicit.

ADDITIO.

a AND. BARB. ¶ Si quis Hoc procedit in violento, nõ in clandeſtino. Caſus eſt ſing. in l. ſi de eo. §. fin. ff. de acquirend. poſſ.

P. PAV. P. ¶ Si quis. At i requiratur decretum vel vtile dominium. vide latiſſime Fel. in rub. extra. de preſcrip. vide etiam que habes ad Bart. in l. fi. §. de preſcr. long. temp. ⁊ in auth. niſi tricẽnale de bonis mater. Item quod dominium acquiratur, vide Ja. in l. traditionibus. C. de pact. ⁊ in l. iiij. §. iiij. de verbo. obli. ⁊ ibi etiam an habeat locum contra heredem.

CLAVD. DE SEISS. ¶ No. iſtum ver. Iſtuz tex. dum dicit q; agenti interdicto vnde vi nõ obſtat exceptio dominij, limita ⁊ intellige vt per Alex. poſt alios in l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de acq. poſſeſſ.

a § **Sed ⁊ ſi quis.** [a]In reali, ille contra quem eſt facta miſſio ex primo decreto, eam recuperat intra annum, poſt annum nõ auditur, niſi de proprie* tate. *hoc dicit.

ADDITIO.

a AND. BARB. ¶ Sed ⁊ ſi quis. Hoc verũ niſi primo latitauit, ſecundum gl. mirabilẽ coniunctã cum l. ſi priuſquam. de ope. no. nũ. vbi alia ſingularis limitatio datur ad hũc §. qd nõ audiatur intra annũ ad reuocationẽ cautiõis ſic miſſionis ex primo decreto, que eſt modici preiudicij. ¶ Sed ⁊ ſi qs. De intellectu huius ſingularis verſi. vide que no. bar. in l. ſciendum. in prin. ff. ſol. mat. ⁊ Inn. in c. ad aures. de preſcri. ⁊ bal. in l. ſi quis ad ſe. in ij. not. j. ad l. Iul. de vi. vide qd dixi in l. fin. in prin. ff. de eo per quẽ fac. erit ⁊ bal. in l. ij. in verſi. xiij. quero. de ſerui. ⁊ aqua. ⁊ in l. vis eius. C. de proba. ⁊ Alex. in l. naturaliter. §. nihil cõmune. de acqui. poſ.

* CLAVD. DE SEISS. ¶ Proprietate. Iſtud vltimum limita vt colligit Alex. poſt alios in l. ſi prius. ff. de. oper. no. nuntiat. ex verbis glo. ⁊ Bar. ibi.

LEX IX.

* **SEpe.** Per litis conteſtationem actio in xl. annis perpetuatur*. hoc dicit.

ADDITIO.

* CLAVD. DE SEISS. ¶ Perpetuatur. Iſtud eſt verum niſi actor malitioſe litẽ proſequi diſtuliſſet. Naz tunc nec actio perpetuatur, nec preſcriptio interrumpitur. ita dicit gl. notab. in c. placuit. ij. §. poteſt. xv. q. ij. Item iſtud quod hic dicitur in tex. habet etiam locum quando iuratũ eſt, vt eſt tex. in l. nam ⁊ poſtea. §. ſi is qui. ff. de iureiu. vbi Bar. ⁊ doc. ponunt ſingularem cautelam, qd actio ex contractu durat ſemper xl. annis, ſcilicet quod deferatur iuramentum inter contrahentes. Item adde quod ſi reus dilatet ⁊ per eum ſtat quominus lis conteſtetur, habetur pro conteſtata quantum ad effectum perpetuationis, vt dicit Pau. de Ca. in l. ſi eum. §. qui iniuriarum. ff. ſi quis cautio. ⁊ ibi plene per Alex. Itẽ ad idem quod primo loco notaui vide Bar. ⁊ doc. poſt. gl. in l. cuz mota. §. de tranſac. ⁊ quod ſcriptum eſt poſt Bar. in l. cũ lite mortua. ff. iud. ſol. Nunquid autem per ſcapturam ⁊ ſic per citationem realem interrumpatur preſcriptio ſicut per verbalem, vide Ang. Are. in quodam ſuo conſ. quod eſt inſertum inter conſilia Alex. in conſ. cxxxviij. vol. ij. Item nunquid iſta lex habeat locum ſtante ſtatuto quod ſi debitor non petierit intra decem annos, nõ audiatur poſtea, ſeu priuetur iure ſuo vide alex. in l. ſi quis priore. ff. ad Trebellia.

De annali exceptione. Rubr. XL.

LEX I.

1 ☞ Si preſcriptio fuerit interrupta per inundationem, ceſſante inundatione bonefidei poſſeſſor preſcribens non reſtituitur in integrum. ⁊ nume. 2.
3 Actio cõmuni diuidundo, ⁊ fami. erci. naſcit ex quaſi contractu.
4 An actionibus communi diuidundo, ⁊ famil. erci. preſcribatur.
5 Quando naſcatur actio pro ſocio. pignoratitia ⁊ depoſiti.

a **SUper annali.** [a]† Exceptiõe annali ſub-
1 lata omnes pſonales actiones triginta annorũ ſpatio tolluntur, niſi ſup his lis fuerit conteſtata, hypothecaria vero quadragin-
b ta ann. ⁊ illi qui non poteſt agere, [b]non currit preſcriptio[c]. hoc di-
c cit Dicitur. hic. qd omnes actiones perſonales tolluntur xxx. an. excepta hypothecaria. contra. §. tit. j. l. omnes. Solu. Fateor qd ſunt aliqui caſus in quibus preſcriptio xl. ann. habeat locum, vt in l. contraria. ⁊ qd no. in duabus legibus ſequentibus ad illam.
d Circa hanc l. [d]format gl. multas queſtiones † quero, quid ſi bone
2 fidei poſſeſſor preſcribens pdidit poſſeſſionẽ per inundationem, ⁊ ſic fuerit interrupta preſcriptio, an in integrũ reſtituatur inũdatione ceſſante. Gl. determinat qd non, ⁊ bene, q; non debet quis reſtitui ad lucrũ faciendũ cũ aliena iactura, vt l. ſciendũ. ff. ex quibus cauſis ma. de furtis. l. ſi is qui. Unde qd finis iſtius gloſ. que
3 dicit, ſed arguitur contra. ⁊c. Illud eſt verũ. † Quero, vnde naſca-
e tur actio cõmuni diuidundo[e] ⁊ familie erciſcun. Mar. dicebat q;
4 ex volũtate. Gl. ex quaſi cõtractu, iſta eſt vera. Quero, † vtrũ illis
f actionibus preſcribatur[f]. Mar. dicit qd demum ei preſcribitur, qui non poſſidet. Gl. videtur dicere cõtra. ⁊ ſic, ſi ego ſteti in communione tecũ xxx. annis, nõ potero agere cõtra te, vt diuidam⁹, ſcdm gl. Doct. moder. ſunt in cõtraria opi. Nã donec ſtamus in cõmunione, ⁊ ſi ſimul poſſidemus, vnus aliũ recognoſcit in ſociũ ⁊ ſic ceſſat preſcriptio, vt §. tit. pri. l. cum notiſſimi. §. ſed ⁊ ſi quis. Preterea actio cõmuni diuidũdo. ⁊ familie erci. cõpetit etiam ratione doli vel culpe. ſ; nõ eſt dubiũ, qd ea die qua tu vis diuidere, comittis dolũ, ergo eadẽ die naſcetur iſta actio. ⁊ ei nõ eſſet pre-
5 ſcriptũ. ⁊ iſtud doctores cõmuniter tenent. Quero † quãdo naſcatur actio pro ſocio. Gl. põit hic. Dic vt. l. corruptionẽ. §. de vſuf. ⁊ §. pro ſoc. l. tandiu. Quero, † qd de pignoratitia actiõe. Dic vt
6 in l. ſi rẽ. §. omnis. ff. de pignoratitia actiõe. Quero † qd de actiõe
7 depoſiti. dic vt in l. ſi ſtipulatus ſum mihi. §. j. ff. de ſol. ⁊ ibi plene per me.

ADDITIO.

a ¶ Super annali. Qualiter intelligat hec regu. nõ valenti agere, non currit preſcriptio vide notabiliter Bar. in l. Senat⁹. de offic. preſi. ⁊ Bal. in l. in rebus. de iur. dotium.

b P. PAV. P. ¶ Poteſt agere. Uide que habes poſt bar. ⁊ Alex. in l. ſenatuſconſul. ff. de offic. preſi. ⁊ bar. vbi habes, quid ſi qs impeditus facto ſuo.

c ¶ Non currit preſcriptio. Intellige eſt impedimentũ iuris. ſecus ſi facti, q; tunc currit preſcriptio. Ita dicit bal. in l. j. in xxij. opp. §. qui admit. allega. iura, que vide per eũ in xxiij. ⁊ xxiiij. oppo. Et primam limitationem ſequitur Bart. in l. j. §. ſi quis autem. ff. de itine. actuq; priua.

d ¶ Circa hanc l. ⁊ an quis reſtituatur propter impedimentũ facti, vide Bal. ⁊ Ang. in l. ſicut. ⁊ qd ibi dixi. §. eo. ⁊ bal. in l. rebus. §. de iure dotium.

e ¶ Naſcatur actio communi diui. Uide qd not. in l. ſi non ſortem. §. ſi certum. ff. de cond. inde. Et adde ſimilem glo. in l. fi. §. communi diuidun. ⁊ Bal. in l. fin. §. finium regun. tenent idem q; Barto. hic, ⁊ vide per Mod. in §. quedam. Inſti. de ac. ⁊ Jo. an. in additio. Spec. in tit. de iudic. in quarta parte. in §. ſequitur. in additione que incipit. in §. ad hec, ⁊c.

f P. PAV. P. ¶ Actionibus preſcribat. Adde tamen q; in caſu in quo preſcribitur xxx. anno. iſtud fallit in feudis. vide Rom. ſing. cccccxxviij. incip. actione communi diuid.

LEX II.

a **UT perfectius.** [a]Si poſſeſſor preſcribẽs eſt abſens, vel furioſus, vel infans, vel in poteſtate poſitus, põt ei fieri interruptio preſcriptionis, p denunciationem factam preſidi, vel epiſc. h. d. aduerte. q; hec tota lex loquitur in reali. Opp. vſucapio triennij. ⁊ preſcriptio longi tpis, non interrumpitur, niſi per litis conteſtationẽ. vt l. ſi poſt acceptũ. ff. de rei ven. Sol. Corrigitur in quatuor caſibus hic expreſſis in alijs remanent iura antiqua in correcta. Querit, an per hanc legẽ tollatur beneficiuz reſtitutionis, q; in iſtis quatuor caſibus competit. Dic vt in gl. que dicit q; non. Idem no. in l. Iulianus. ex quibus cauſis maio.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN